

Nr 93.

Av herr **Hansson** i Skediga, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 4, angående grunder för kristillägg åt statliga befattningshavare m. fl.*

För att kompensera de under kriget stegrade levnadskostnaderna ha statstjänstemännen erhållit procentuella tillägg på lönerna. Denna utformning av dyrtidskompensationen innebär, att tjänstemän med högre löner blivit gynnade framför tjänstemän med lägre löner. Dessa senare ha fått en mindre ersättning för dyrtiden, i pengar räknat, ehuru levnadskostnadsstegringen icke kan sägas ha varit mindre för de lägre löntagarna.

Även i ett annat avseende har tillämpningen av procentuella lönetillägg såsom dyrtidskompensation skapat orättvisa. Inte endast lönerna inom den statliga förvaltningen utan också lönerna inom det enskilda näringslivet äro i största utsträckning dyrortsgraderade. Härigenom ha löntagarna på de lägre ortsgrupperna, d.v.s. landsbygden samt mindre samhällen och städer, kommit i en sämre ställning än löntagarna i de större städerna. Det kan konstateras att löneskillnaderna tack vare dyrortsgrupperingen och de procentuella dyrtidstilläggen ökat under krisåren, fastän levnadskostnadsökningen varit störst på landsbygden och de mindre tätorterna.

Systemet med procentuella dyrtidstillägg betyder sålunda en uppenbar orättvisa gentemot mindre inkomsttagare och lägre dyrortsgrupper. Kristillägg av 16 procent utgör på en månadslön av 350 kr. icke mer än 56 kr., i pengar räknat, men 112 kr. på en månadslön av 700 kr. eller dubbelt så mycket. Enligt detta sätt att beräkna dyrtidsersättningen har såväl tjänstemannen med den lägre lönen som tjänstemannen med den högre lönen fått precis samma kompensation. Detta kan icke vara förenat med rättvisa, vilket i viss mån erkänts från statsmakternas sida. Det har nämligen fastställts, att kristillägg icke skall utgå på högre lönebelopp än 900 kr. för månad. Vidare har bestämts, att om ytterligare dyrtidstillägg skola bli nödvändiga på grund av levnadskostnadernas stegring, skola dessa utgå endast på den lön eller del av lön, som understiger 500 kr. i månaden. En betydande sänkning av kristilläggsunderlagets maximibelopp har företagits, om prisstegringen och därmed levnadskostnadsökningen skulle fortsätta.

Det framstår som rimligt, att en jämkning av gällande grunder för kristilläggens utbetalande bör komma till stånd. Motionären anser att

kristillägg icke må utgå på högre lön eller del av lön än 500 kr. i månaden eller 6 000 kr. för år. Orättvisorna i det hittills tillämpade systemet för dyrtidskompensation skulle härigenom i någon mån mildras.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition, nr 4, måtte besluta sådan ändring av grunderna för kristillägg åt statens befattningshavare, att kristillägg icke må utgå på högre lön eller del av lön än 500 kr. för månad räknat.

Stockholm den 18 januari 1946.

K. E. Hansson,
Skediga.